

DİSFAJİYE NEDEN OLAN KAROTİD ARTER ANOMALİSİ

Dr. Ali BAYRAM *, Dr. Yılmaz KABAKKAYA **, Dr. Mustafa BOLAT **, Dr. Alaaddin AVŞAR *,
Dr. Orhan DEMİR ***

* S.Ü.T.F. Kardiyoloji ABD, ** S.S.K. Hastanesi KBB-GKD Cer. Klinikleri, *** S.Ü.T.F. Nöroloji ABD

ÖZET

Disfajiye neden olan çeşitli vasküler anomaliler vardır. Disfaji nedeniyle müraعات eden bir erkek hastada anjiyografik olarak aberran karotid arter teşhis edildi. Cerrahi tedaviden sonra hastanın şikâyeti tümüyle kayboldu.

Literatürde böyle bir anomaliye rastlamadık.

Anahtar Kelimeler: Disfaji, karotid arter anomali-si.

SUMMARY

An Abnormality of Common Carotid Artery Causing Dysphagia

There are various vascular abnormality causing dysphagia. It was angiographically diagnosed an aberran carotid artery in a male complaining dysphagia. After surgical treatment dysphagia disappeared completely.

We have not determined such an abnormality in literature.

Key Words: Dysphagia, aberran carotid artery.

GİRİŞ

Common karotid arter sağda sternoklavikuler eklemler düzeyinde brakiosefalik trunkustan çıkar. Solda ise aortik ark'ın en yüksek noktasında brakiosefalik trunkusa yakın yerden çıkar. Bu nedenle, sol common karotid arter sağdakinden 4-5 cm daha uzundur.

Common karotid arter kraniyuma doğru vertikal hat boyunca trakea ve larinksle yan yana seyredir. Tiroid kartilajının kraniyal ucunda, hemen hemen aynı kalınlıkta iki ana dala ayrılır: internal ve eksternal karotid arterler. Common karotid arter bu divizyondan önce dal vermez veya son derece önemsiz dal verir. Aralarında anastomoz olmakla birlikte normalde, büyük arterlerden sağdan sola veya soldan sağa geçeni yoktur (1,2).

Common karotid arter nadiren yoktur. Bu durumda, internal ve eksternal karotid arterler sıklıkla direkt olarak aortadan kaynaklanırlar (2).

VAKA TAKDİMİ

22 yaşında erkek hasta katı gıdaları yutarken boğazında takılma ve ağrı hissettiğini, yemek sırasında ağrının giderek arttığını ve boynunda şişkinlik olduğunu belirtti. Fizik muayenede; tiroid kıkırdağı ile sağ sternokleidomastoid adele arasında pulzasyon ve trill veren küçük bir kitle tesbit edildi.

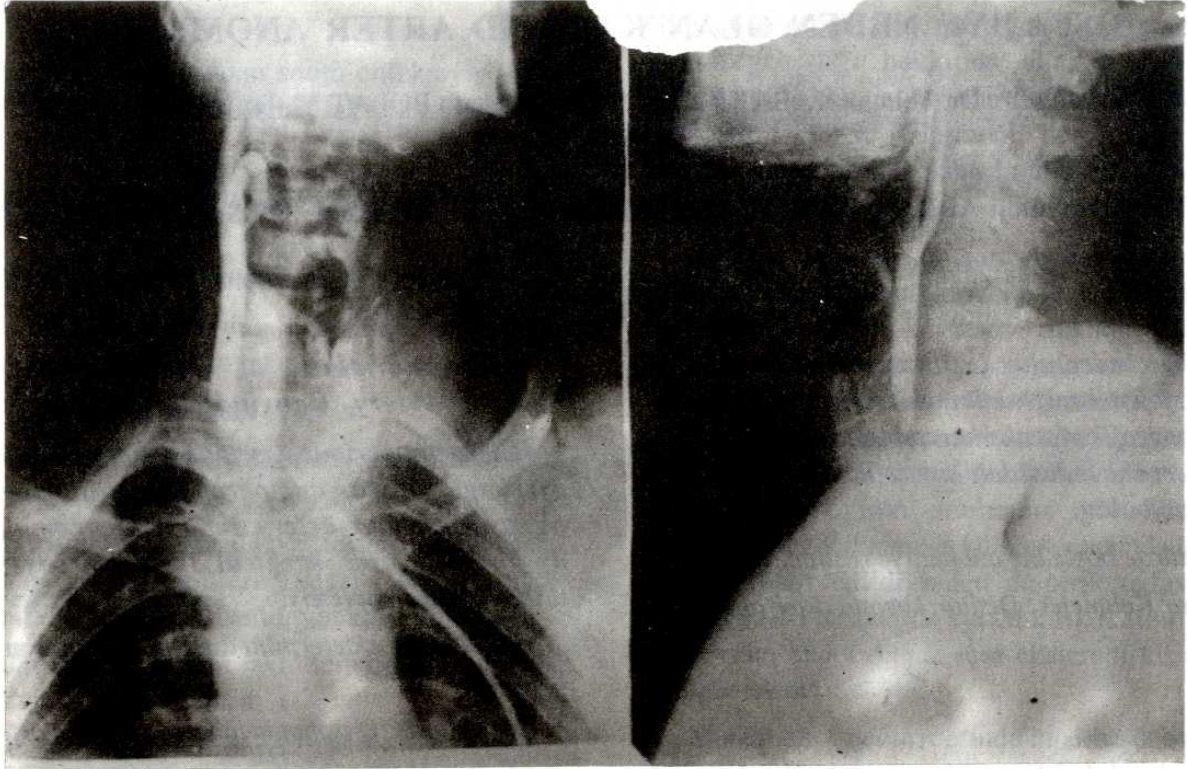
Karotid arter anevrizması olabileceği düşünüldü. Sağ common karotid arterden girilerek anjiyografi yapıldı. Anjiyografide; sağ common karotid arterden tam bifurkasyon seviyesinde bir arterin ayrıldığı, önce öne ve yukarıya sonra da aşağıya doğru ilerleyerek trakea ile özofagus arasından geçip, hiç dal vermeden tiroid sol lobu üzerinde küçük dallara ayrıldığı görüldü (Resim 1 ve 2). Teleradyogram, elektrokardiyografi ve diğer laboratuvar tetkiklerinde herhangi bir anormallik tesbit edilmedi.

Hasta genel anestezi altında ameliyata alındı. Sağ sternokloidomastoid adeleye paralel olarak 5 cm'lik insizyon yapıldı. Common karotid arter explore edildi. Bifurkasyondan, internal karotid arter kalınlığında bir aberran arterin ayrıldığı görüldü. Aberran arter, bifurkasyonun 1 cm distalinden bağlandı.

Perioperatif dönemde herhangi bir komplikasyon gelişmedi. Bir ay sonra kontrol edilen hastanın şikâyetlerinin tümüyle geçtiği öğrenildi.

TARTIŞMA

Çeşitli vasküler anomalilerin disfajiye neden olduğu bilinmektedir. Bunların başlıcaları çift aortik ark, açık veya kapalı ringler, aberran arterler ve inkomplet ringlerdir. Özellikle infantlarda, trakeo-bronşiyal ağacın nisbeten küçük ve yumuşak olması



Resim 1 ve 2. Sağ common carotid arterden bifurkasyon düzeyinde ayrılan aberan arter.

nedeniyle özofagus gibi bu yapılar da göğüsteki aberan arterler tarafından kompresyona uğratılabilir. Bunun sonucunda dispne ve daha seyrek olarak disfaji gelişir. Bu gibi vasküler anomalilerin çok azı klinik olarak belirlenebilmekte, bunların da büyük çoğunluğu aortik ark ve bundan çıkan büyük damarlarla ilgili olduğundan tedavileri torakotomi yoluyla olmaktadır (3-6).

Common karotid arterlerle ilgili anomaliler de mevcuttur. Bifurkasyonun normale göre daha aşağıda veya yukarıda olmasının yanı sıra, common karotid arterin çıkış anomalisi de oldukça sıktır. Bir otopsi serisinde, sol common karotid arterin sağ trunkus brakiosefalikustan ayrılmasına %6.9 oranında rastlanmıştır (1).

Sağ common karotid arterin düzensiz bir seyir ile tiroid sol lobuna yöneldiği, bezin alt kısımlarıyla bağlantı yaptığı ve trakeayı çepeçevre sardığı tesbit edilmiştir. Anomalinin, embriyojenik evrede aor-

tanın orantısız (=disproportional) uzamasına bağlı olduğu sanılmaktadır (7).

Vakamızda disfajiye neden olan aberran arter sağ common karotid arter bifurkasyonundan ayrılmaktadır. Aberran arter trakea ile özofagus arasında sağdan sola geçmekte ve sol arterial tiroidea superior gibi dallanmaktadır.

Disfajiye neden olan ve klinik olarak saptanan vasküler anomalilerin büyük çoğunluğu göğüs içinde yer almakta ve özofagus veya trakeayı çevrelemektedir (3-6). Vakamızda ise, aberran arter toraks dışında, yani, daha yukarı düzeyde olup, ring oluşturmamaktadır. Pulzasyon ve trill vermesi ile karotid anevrizmasına benzemektedir. Torakotomi gerektirmeksizin opere edilebilmesi de bir diğer farklı yönünü oluşturmaktadır.

Yaptığımız literatür araştırmasında böyle bir anomaliye rastlamadık (7,8).

KAYNAKLAR

1. Taveras JM, Wood EH. Diagnostic neuroradiology. Baltimore: The Williams and Wilkins Co, 1976:576.
2. Krayenbuhl HA, Yaşargil MG. Cerebral angiography. Tubingen: Butterworth and Co, 1968: 21.
3. Thomas MH, Luuan LL, Keit WA. Congenital malformations of the trachea, bronchi and esophagus. In: Paparella MM, Shumrick DA, eds. Otolaryngology. Philadelphia: WB Saunders, 1980; 2559.
4. Turker BL, Meyer BW, Lindesmith GG, Stiles OR, Jones JJ. Congenital aortic vascular ring. Arch Otol Surg 1969; 99:521.
5. Waldhausen JA, Pierce WS. Johnson's surgery of the chest. Chicago: Year book medical publishers, Inc. 1985:320.
6. Bahnson HT. Anomalies of the aortic arch. In: Spencer FC, Sabiston DC, eds. Gibbon's surgery of the chest. Philadelphia: WB Saunders, 1983; 928-33.
7. Venieratos D, Anagnostopoulou S. Abnormal course of the right common carotid artery. Anatomic presentation of a case report. Bull Assoc Anat 1986; 70:31-2.
8. Arcuri V, Fontana I, Penco PP, Tommasi GV, Valente U. A rare thyroid vascular anomaly: A unique thyroid artery arising from the right carotid bifurcation. Minerva Chir 1990; 45:503-4.